

การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

**THE ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO FOUR
IDDHIPADA DHAMMA OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS IN
KOKDU-NAKHAEN EDUCATIONAL QUALITY GROUP UNDER
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOEI 1**

ปรีติ พรหมลาภ¹

พระครูปลัดสมชัย นิสสโร²

พระมหาสุภวิชัย ปภสโร³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย

Preeti Promlarak¹

Phrakhru Phalad Somchai Nissadho²

Phramaha Supavit Paphatsaro³

^{1,2,3}Mahachulalongkorn Buddhist University, Loei Religious College
Corresponding Author E-mail: promlarak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคใต้-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ 2.

การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ด้านการบริหารตามหลักฉันทะ และด้านการบริหารตามหลักวิริยะ ตามลำดับ 3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานตามหลักฉันทะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานด้านวิชาการ รู้จักวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งผลสำเร็จเกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน 2) ด้านการบริหารงานตามหลักวิริยะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่น ที่จะดำเนินงานวิชาการด้วยความเพียรพยายาม โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล การเรียนรู้โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง 3) ด้านการบริหารงานตามหลักจิตตะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใจจดจ่อต่อการส่งเสริมครูให้ทุ่มเทและมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่หลัก และหน้าที่เสริม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริมด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบติดตามสนับสนุน 4) ด้านการบริหารงานตามหลักวิมังสา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบคอบ ไตร่ตรองการปฏิบัติงาน ในด้านของการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกับบริบท และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ และทบทวนไตร่ตรองระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์ และมีประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของครู และให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; อิทธิบาท 4; ผู้บริหารสถานศึกษา; กลุ่มคุณภาพ กกดู-นาแวม; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1;

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the condition of academic administration of educational institution administrators in the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1; 2) to study the academic administration according to the Four Iddhipāda Dhamma of educational institution administrators in the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group; 3) to propose the guideline for academic administration according to the Four Iddhipāda Dhamma of educational institution administrators of the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group. This study was carried out by means of mixed-method research. The sample group consisted of 88 teachers in the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group. The tools used were a questionnaire and an

interview form with five key informants. Statistics used to analyze data were: frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows: 1) The mean of the academic administration of educational institution administrators in the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1 was at the highest level in all studied aspects, sorted in descending orders: measurement and evaluation of learning outcomes, media development, innovation and technology in education, educational curriculum development, educational supervision and development of the learning process, respectively. 2) The mean of the academic administration according to the Four Iddhipāda Dhamma of educational institution administrators in the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group under the Office of Loei Primary Educational Service Area 1 was at the highest level in all studied aspects, sorted in descending orders: the administration based on Citta, the administration based on Vīmaṃsā, the administration based on Chanda and the administration based Viriya, respectively. 3) The guideline for academic administration according to the Four Iddhipāda Dhamma of educational institution administrators of the Kokdu-Nakhaem Educational Quality Group can be seen in four aspects: (1) the administration based on Chanda, educational institution administrators must be committed to performing academic work, knowing how to analyze, preparing curriculum for use in learning, and managing the learning process by focusing on the learner as the main focus. (2) The administration based on Viriya, educational institution administrators must be committed to conducting academic work with diligence, especially in the development of the educational institution's curriculum and the development of the learning process to effectively occur in the classroom, and encouraging teachers to prepare a learning assessment plan by emphasis on real assessments. (3) The administration based on Citta, educational institution administrators must concentrate on encouraging teachers to be dedicated and responsible for performing their main and supplementary duties with efficiency and effectiveness, developing students to learn at their full potential per the school curriculum, promoting academic planning for curriculum development and, organizing the learning process and the support tracking system. (3) The administration based on Vīmaṃsā, educational institution administrators must carefully consider the operation in terms of curriculum development of the educational institution whether it is consistent with the context and abilities of the learners or not, and review the learning management process system and the use of media and technology to benefit. They must have a planning meeting to review their performance based on the curriculum development and teaching practices of teachers to ensure efficiency and effectiveness on a continuous and consistent basis.

Keywords: Academic Administration; Four Iddhipāda Dhamma; School Administrator; Kokdu-Nakham Quality Group; Primary Educational Service Area Office Loei 1;

บทนำ

กระบวนการศึกษาในการสร้างบุคลากรจะต้องประกอบด้วย สถานศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งเต็มไปด้วย ครู อาจารย์ที่มีคุณภาพเช่นกัน รวมทั้งการสนับสนุนของภาครัฐ แต่ที่สำคัญที่สุดคือทุกคน ในประเทศที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อ ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัด สภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจะ ต้องเน้นให้บุคคลเกิดการคิดที่เป็นการคิดให้เป็น ซึ่งประชากรไทยยังขาดการคิดเป็นอยู่ ในขณะเดียวกันภาครัฐต้องร่วมมือกับภาคเอกชนในการส่งเสริมกำลังปัญญาของชาติเพื่อนำมาพัฒนา ประเทศหรือการที่จะมีบุคคลมาสร้างชาติขึ้นเอง

การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหาร การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงยัง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ดีตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จะพบได้ว่า ผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัญหา การบริหารการศึกษา และนักบริหารการศึกษาได้เน้นให้มีการปฏิรูป การศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือการพัฒนา บุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552-2561

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของ โรงเรียน คือการให้การศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต กล่าวได้ว่า งานสำคัญของ โรงเรียนคืองานวิชาการถ้าโรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการก็จะพิจารณาได้ว่า โรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนก็สมควรที่จะได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินภารกิจของโรงเรียนได้ผล สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นได้ส่งผลต่อบริบทของโลกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากใน อดีต เทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ ระบบประมวลผลที่ฉลาดขึ้นและมีความเป็นอัตโนมัติ ปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และสามารถ นำไปวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์มือถือขนาดเล็ก ซึ่งสามารถพกพาและเคลื่อนที่ไปทุกหนแห่งได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในแทบทุกมิติ จากการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี สังคม สิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีส่งผ่านข้อมูลและเชื่อมต่อกัน อย่างรวดเร็ว ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการวางแผนการจัดการศึกษาในปัจจุบันเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขัน ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ และ ทักษะ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา การศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ ศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบัน และ เตรียมความพร้อมสำหรับโลกอนาคต การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้เท่าทันของ การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งระบบการศึกษา เพื่อให้ การจัดการศึกษาของประเทศเท่าทันโลกแห่งอนาคต

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการ พัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในกระแสการ

เปลี่ยน อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต การพัฒนาการศึกษาเพื่อ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค

ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการศึกษายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ดีตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จะพบได้ว่าผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารการศึกษาและนักบริหารการศึกษาได้เน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน เพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียนคือการศึกษาและฝึกอบรมเยาวชนเพื่อให้เป็นผลเมืองที่ดีของชาติในอนาคต กล่าวว่างานสำคัญในโรงเรียนคืองานวิชาการ ถ้าโรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการก็จะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ในทางตรงข้ามกันโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการก็สมควรที่จะได้รับการยกย่องว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการทางธุรกิจของโรงเรียนได้ผล ดังนั้นสิ่งที่สามารถช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้นั้นสถานศึกษาจึงควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ ด้วยเหตุผลที่ว่าหลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่นำมาซึ่งความสำเร็จอย่างยั่งยืน หากผู้บริหารในสถานศึกษาสามารถนำมาบูรณาการเข้ากับงานหัวใจหลักของสถานศึกษา ซึ่งก็คืองานวิชาการ ก็จะทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งในระดับองค์กรและระดับชาติ

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นาแคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนการสอน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ ให้ สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร การดำเนินการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัญหาการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นาแคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพ

การศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1” ผู้วิจัยดำเนินการต่อไป

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1” การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) โดยอาศัยกระบวนการวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีลำดับการดำเนินงาน ดังนี้

1. ค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ต่างๆ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาโดยวิจัยภาคสนาม (Field Survey) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอันเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่จะมาทำการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกดู่-นาแฆม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. ขั้นเตรียมการ คือ ทำการศึกษาข้อมูลจากตำรา ทบความวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
4. ขั้นการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล คือ ใช้กรอบแนวคิดเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเที่ยงตรงจากเนื้อหา และจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำเสนอกับคณะกรรมการควบคุมการวิจัยตรวจสอบ แนะนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล คือ นำแบบสอบถามที่คณะกรรมการปรับปรุงแล้ว นำมาเก็บข้อมูล ประชากร และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกตู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

6. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล คือนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ เพื่อใช้ในการ วิจัย

7. ชั้นสรุปและอภิปรายผล คือ นำข้อมูลที่ได้มาอภิปรายและสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัย โดยการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลเนื้อหา แล้วนำเสนอเป็นรายงานวิจัยต่อไป

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่ม คุณภาพการศึกษากกตู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากทั้งหมด 9 โรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 8 คน และครูผู้สอนจำนวน 80 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มคุณภาพการศึกษากกตู่- นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จากทั้งหมด 9 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร จำนวน 8 คน และครูผู้สอนจำนวน 80 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน ในปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ตามตารางเครซี่และมอร์แกน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน โรงเรียนในกลุ่ม คุณภาพการศึกษากกตู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาดำเนินการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่ม คุณภาพการศึกษากกตู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มคุณภาพการศึกษากกตู่-นา แวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 88 คน ทั้ง 9 โรงเรียน เป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.68 และ เป็นเพศหญิง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 69.32 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และมีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.6 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 และ มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิด เป็นร้อยละ 30.6 มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45 และมี ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 และเป็นผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และเป็นครูผู้สอน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพ การศึกษาก่อน-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาก่อน-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านจิต ติ รองลงมา คือ ด้านวิมังสา และด้านฉันทะ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวิริยะ

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่ม คุณภาพการศึกษาก่อน-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

4.1 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านฉันทะ

ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานด้านวิชาการ รู้จักวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรไปใช้แผนการ เรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เทคโนโลยีที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการนิเทศ ติดตามด้วยความเข้าใจครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมให้ครูมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ มุ่งผลสำเร็จเกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน

4.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านวิริยะ

ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความตั้งมั่น ที่จะดำเนินงานวิชาการด้วยความเพียรพยายาม โดยเฉพาะ ด้านการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน มีความเพียร พยายามที่จะส่งเสริมให้ครู รู้จักใช้เทคโนโลยี เกี่ยวกับการวัดประเมินผลนักเรียนเป็นรายคน อย่างมี ประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครู นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริม ให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล การเรียนรู้โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง

4.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านจิตตะ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใจจดจ่อต่อการส่งเสริมครูให้ทุ่มเทและมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ หลับ และหน้าที่เสริม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และส่งเสริมด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการ พัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบติดตามสนับสนุน การจัดทำแผนการวัด ประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริง

4.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านวิมังสา

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบคอบ ไตร่ตรองการปฏิบัติงาน ในด้านของการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกับบริบท และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ และทบทวนไตร่ตรองระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่าเกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด มีประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของครู และให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาคุณภาพดี-นาแชม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาคุณภาพดี-นาแชม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษาคุณภาพดี-นาแชม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้มีการส่งเสริมกำกับติดตามระบบการวัดและประเมินผล ของโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัด ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการสภาพ และผลงาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ติดตามให้ครูมีการสอนซ่อมเสริมอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกปีการศึกษา จัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ตามแนวทางที่กำหนดของระเบียบ การวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิตา อ้นสกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามทฤษฎี วิธีทาง - เป้าหมาย กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีวิธีทาง - เป้าหมาย ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ลำดับแรก คือ ด้านสนับสนุน รองลงมาคือ ด้านมุ่งความสำเร็จ ด้านสั่งการ และด้านมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับแรก คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ

3) ภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทาง - เป้าหมาย กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง

2. การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกลุ่ม-นาแคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ด้านการบริหารตามหลักฉันทะ ด้านการบริหารตามหลักวิริยะ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีการดำเนินงานตามแผนบริหารงานวิชาการ ด้วยความขยันหมั่นเพียร ให้ครูผู้สอน จัดบรรยากาศชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่ให้มีอุปสรรคต่อผู้เรียน ด้วยความเอาใจใส่ ส่งเสริมให้ครู นำนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนด้วยความเข้มแข็ง สร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวัชรินทร์ ชินวโร (ยิ้มย่อง) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บริหารงานวิชาการตาม หลักอิทธิบาท ของโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการ บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการ เรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศ และด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนอยู่ใน ระดับ น้อยที่สุด

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพ การศึกษากบดุนาแคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า แนวทางการ บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษากบดุนาแคมป์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทั้ง 4 ด้านมีดังนี้

1) ด้านการบริหารงานตามหลักฉันทะ มีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานด้านวิชาการ รู้จักวิเคราะห์ จัดทำนำหลักสูตรไปใช้แผนการเรียนรู้อและจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เทคโนโลยีที่ พัฒนาระบบการเรียนรู้อมีการนิเทศติดตามด้วยความเข้าใจครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมให้ครู มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ มุ่งผลสำเร็จเกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน

2) ด้านการบริหารงานตามหลักวิริยะ มีความตั้งมั่น ที่จะดำเนินงานวิชาการด้วยความเพียร พยายาม โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้อให้เกิดขึ้น จริงในห้องเรียน มีความเพียรพยายามที่จะส่งเสริมให้ครู รู้จักใช้เทคโนโลยี เกี่ยวกับการวัดประเมินผลนักเรียน เป็นรายคน อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครู นำภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล การเรียนรู้โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง

3) ด้านการบริหารงานตามหลักจิตตะ มีใจจดจ่อต่อการส่งเสริมครูให้ทุ่มเทและมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ หลับและหน้าที่เสริม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และส่งเสริมด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบติดตามสนับสนุน การจัดทำแผนการวัดประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริง 4) มีความรอบคอบ ไตร่ตรองการปฏิบัติงาน ในด้านของการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกับบริบท และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ และทบทวนไตร่ตรองระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดกระบวนการเรียนรู้ว่าเกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด มีประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของครู และให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2” ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1) องค์กรประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ มีความสอดคล้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3) การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี พบว่า มีการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนิเทศติดตามพัฒนาครู ด้านการวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผลการเรียนไปในทางเดียวกัน นำผลการวัดและประเมินผลมาพัฒนาและ ปรับปรุงส่งเสริมให้ครูทำวิจัย ผลิตสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จัดบให้เพียงพอต่อการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย ตามความต้องการของผู้เรียน

4) แนวทางการ บริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประกอบด้วย องค์กรประกอบของการบริหารงานวิชาการ 8 องค์กรประกอบ ได้แก่

- (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้
- (5)การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา
- (6) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (7) การนิเทศการศึกษา
- (8) การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มคุณภาพการศึกษาภาคคู่-นาแวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) ด้านการบริหารตามหลักฉันทะ ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานด้านวิชาการ รู้จักวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรไปใช้แผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เทคโนโลยีที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้มีการนิเทศติดตามด้วยความเข้าใจครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานส่งเสริมให้ครูมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ มุ่งผลสำเร็จเกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน

2) ด้านการบริหารตามหลักวิริยะ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความตั้งมั่น ที่จะดำเนินงานวิชาการด้วยความเพียรพยายาม โดยเฉพาะ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน มีความเพียรพยายามที่จะส่งเสริมให้ครู รู้จักใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับการวัดประเมินผลนักเรียนเป็นรายคน อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ครู นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล การเรียนรู้โดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง

3) ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ จากคำถามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านจิตต สรุปการสังเคราะห์ได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใจจดจ่อต่อการส่งเสริมครูให้ทุ่มเทและมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ หลับและหน้าที่เสริม ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และส่งเสริมด้านการวางแผนงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบติดตามสนับสนุน การจัดทำแผนการวัดประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริง

4) ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบคอบ ไตร่ตรองการปฏิบัติงาน ในด้านของการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกับบริบท และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ และทบทวนไตร่ตรองระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดกระบวนการเรียนรู้ว่าเกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด มีประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของครู และให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

1) ด้านการบริหารตามหลักฉันทะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการประชุมปฏิบัติ งานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบด้วยความเต็มใจและมีความคาดหวังให้เกิดผลสำเร็จตามหลักสูตร ผมเสริมให้คุณจัดทำแผนการเรียนรู้สาระแกนกลางและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคาดหวังให้เกิดผลสำเร็จ มีการจัดท้าวสดุเพื่ออำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนการสอนของครูก่อนเปิดภาคเรียน

และให้มีการประชุมชี้แจงหลักการและแนวทางการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติการวัดผล และประเมินผลที่ชัดเจน และเป็นระบบ

2) ด้านการบริหารตามหลักวิริยะ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผนงาน บริหารงานวิชาการด้วยความขยันหมั่นเพียร จัดบรรยากาศชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ เพื่อไม่ให้มี อุปสรรค ต่อผู้เรียน มั่นส่งเสริมครูนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการบริหารตามหลักจิตตะ ผู้บริหารควร มีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่าง สม่าเสมอ และสนับสนุนครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ใช้แหล่งเรียนรู้และ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนานักเรียน อย่างมุ่งมั่นตั้งใจ มีการ จัดซื้อหาเครื่องมือสำหรับ การนิเทศอย่างเหมาะสมและจัดให้มี ศูนย์ สื่อการเรียน การ สอนภายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่และส่งเสริมให้ครู มีการนำผล จากการวัดผลมาใช้ในการปรับปรุงการ เรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการบริหารตามหลักวิมังสา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกคนร่วมกันสรุปและประเมินผล ในการใช้หลักสูตร จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่าเสมอเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแก่นักเรียน พิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนการสอน มีการตั้งคณะกรรมการนิเทศ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อผิดพลาดเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้นและส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนา เกือบ เกี่ยวความรู้ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกตู่-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1 มีข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกตู่-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1

2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกตู่-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1

3) เพื่อเป็นการต่อยอดงานวิจัย โดยนำแนวทางที่ได้ต่อยอด การบริหารงานวิชาการ ตามหลัก อิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มคุณภาพการศึกษา กกตู่-นาแกม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
องค์การ อินทรมพรรษ์. (2531). *การบริหารงานวิชาการในการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา*. หน้าที่ 7 – 15.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร: โอเอส พรินต์ติ้งเฮาส์
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). การบริหารวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาสำนัก
วิทยบริหาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี
- ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ Big DATA. (2565. 26 สิงหาคม). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย
เขต 1. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2565 แหล่งสืบค้น <https://bigdata.loei1.go.th/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2565. 26 สิงหาคม). อัตลักษณ์องค์กร. *ออนไลน์*.
สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2565 แหล่งสืบค้น https://loei1.go.th/?page_id=88
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2564. เลข: กลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.
- ภาวิตา อั่นสกุล. (2561). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำตามทฤษฎีวิถีทางเป้าหมายกับการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
- ประภาพร แผลตสูงเนิน. (2561). ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ณรงค์ เบ็ญจศักดิ์. (2550). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครศรีธรรมราช:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- พระวัชรินทร์ ชินวโร (ยิ้ม่อง). (2556). บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัด เทศบาล
นครนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). อุดรธานี:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สวนดี นานอน. (2554). การจัดการความรู้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 14 จังหวัด
ภาคใต้. ปรินญาปรัชญาดุษฎิบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชารี มาประจง. (2557). การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก. ปรัชญาดุษฎิ
บัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- พระสรรชัย ชยธมโม (นิลเจียรนัย). (2554). การบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนโรงเรียน ประถมศึกษา
ขนาดเล็ก อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา). อุดรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.